

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Num. de Distribuție
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20,

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Alegerea de patriarch.

În jurul împlinirii scaunului patriarhal din Carloveș, scandalul crește. Interviewul de ieri al P. S. Sale Episcopului de Verșeș, Zmejanovits, reprodus și de noi a desvălit în toată golătațea ingerința pe față a guvernului unguresc în autonomia bisericii ortodoxe sârbești.

Azi vin deja ziarele ungurești, »presa patriotică«, să se pronunțe, căci este vorba doar de un »prelat maghiar«, care în felul acesta, natural, că o privește. Mai puțin cuvânt se pare că are în toată afacerea congresul din Carloveș, care ce-i drept, este convocat pe 29 Iulie să aleagă patriarch, dar Wekerle îi spune dinainte că înzădar ar alege pe cel care nu are adesiunea lui și aprobarea prea înaltă a... presei patriotice.

Se întâmplă aidoma, cece s'a petrecut cu scaunul episcopesc din Arad. Guvernul și-a găsit un instrument docil pe care vreă să și-l forțeze cu orice preț în scaun. Episcopul de Buda, Lucian Bogdanovits, nepotul fostului patriarch Brankovits pe care congresul îl timbrase de deturnător al fondurilor și pe care numai moartea îl scăpase de rușinea de a fi destituit, din scaun, este omul care înarmat cu puterea guvernului și cu o armată de mercenari străini, pe cari îi momesc bogatele fonduri, vreă să ia cu asalt scaunul patriarhal. Ni sunt încă în proaspătă memorie luptele colosale ce a trebuit să purtăm noi în Arad, pentru a respinge

atacurile îndreptate cu atâta furie contra autonomiei noastre.

Vrednicul candidat este de altfel o cunoștință veche a noastră. Il știm încă de pe vremea încercării atentatului Berzeviczy, îndreptată contra școalelor confesionale. El își ridicase atunci, în opoziție cu metropolitul nostru, cuvântul cerând limba ungurească în școalele de repetiție confesionale. Un prelat, înfigând însuși pumnalul în școala confesiunii sale, era o recomandatie nu se poate mai excelentă. Cine altul ca dânsul mai vrednic pentru postul de apărător suprem al bisericii ortodoxe sârbești? De atunci Lucian Bogdanovits a făcut nenumărate servicii de natura aceasta, înstrăinându-se, pe măsura în care intra în grația guvernului, de inima poporului său. Tocmai aceasta este însă caracteristica stărilor sârbești, că cel ce dorește o situație, în sinul bisericii sale n'are nevoie de altceva decât de a se face coadă de topor, de a se face un mizerabil, aceasta este cea mai bună cheazășie a înaintării.

A avut și el totuși un gest cu care a crezut să-și repare reputația zdrențuită: ajungând administrator întâiul lucru i-a fost să improcesueze biserica noastră pentru mănăstirea Hodoș-Bodrog, revendicând-o și pe aceasta pe seama bisericii sârbe. Ne aducem aminte că presa ungurească, căută să-l servească, publicând știri că Lucian Bogdanovici va recâștigă dela români mănăstirea Hodoș-Bodrog. Par'că n'ar avea destule mănăstiri sârbi, și mult folos are neamul sârbesc și din acelea pe care le are.

În unire cu guvernul el se organizează acum de luptă pentru a intra în zidurile bisericii. Presemnele alegerii din Carloveș ne arată că aici ciocnirea între biserică și armata aceasta catilinară va fi foarte vehementă. Autonomia bisericii sârbești are mai multe spărturi prin care se poate pătrunde. Bogăția imensă peste care e stăpână mai deschide apoi și ea porțile; pe de altă parte îl face pe adversar mai îndrăzneț, mai temerar. Este un amestec curat temerar din partea guvernului, care spune fără înconjur că nu va întări, pe cel ce va întruni majoritatea congresului. Întărirea se știe doar că este o prerogativă a Majestății Sale, pe care precum vedem, guvernul nu se sfiește a o înjosi ca mijloc de cortsire și terorizare.

Între astfel de împrejurări, și sub astfel de auspicii privesc confrății noștri sârbi la ziua alegerii ce se apropie. Vor fi în stare să reziste atacurilor, să respingă amestecul ilegal este o problemă nu numai de persoană a viitorului patriarch, ci în aceeaș vreme și de viitorul și independența bisericii însăș. Luptă uriașă a fost cece am purtat noi aici în Arad, pentru a putea respinge de trei ori dupălaltă încercări de felul celor din Carloveș și nu putem ști dacă confrății noștri sârbi se vor și ridica la înălțimea acelor lupte. Totuși isbânda noastră încă a fost numai negativă, pe lângă toate sacrificiile ce am adus. Cu cât mai mult vor trebui să lupte coreligionarii noștri sârbi pentru a salva biserica de priemejdia ce planează asupra ei?

Le dorim din toată inima succes deplin

FOIȚA «TRIBUNEI».

Spre Venetia-Nordică.

— Note de drum. —

De dr. C. Pavel.

Stockholm, 16 Iulie 1908.

Scăpând de rigorile școlii și de micile mândrii de prin orașele noastre, plecăm cu dl rector și coleg T. Bulc — mai este oare col' prin Europa, pe unde să nu fi umbrit d-sa? — către Scandinavia.

În această lungă cale, mai bine de-o săptămână, am stat la Berlin, în centrul industriei comerțului și al culturii germane. — Nu-i scopul meu de-a face o descriere amănunțită a celor văzute și experimentate. Vor fi pentru mulți lucruri vechi sau de mai curând canoscute. Și pentru mine.

Vorba e însă, că Berlinul, din care ca dintr'o coșniță, în fleștecare oră p'each zeci de trenuri și cutrieră pământul german, dacă va alipi și orașele mărginașe, cari prin moderna lor clădire și aranjare ne lasă să întrededem aceasta cum e între alle Charlottenburg cu 250.000 loc. — încurând are se devină cel mai mare și puternic oraș al continentului.

Dupăce am cercetat de-arândul museele, galeriile mari și bogate în felul lor; palate vechi și noul împărătești: ni-s'a atras deosebita atenție asupra expoziției de vase de rășbol: — Schiffbauausstellung — aranjate în grandioasa clădire de lângă Tiergarten. Aici vezi mai limpede, ce

poate un popor mare și puternic când are un stăpânitor genial, prevăzător, pătrunde principiul, că a guvernă înseamnă a prevedea.

Ideia expoziției e ideia împăratului. Mândră și iotinsă cum stă astăzi în ochii lumii ce o admiră, e peccelulă cu vorba mult prorocitoare alui Wilhelm al II-lea: »Unsere Zukunft liegt auf dem Wasser«.

Mai e trebuință de vorbe? Nu palavre și politică de vorbe cicălitoare — care e — vorba lui Roosevelt — cel mai frumos joc pe lume — ci idei conducătoare trebuiesc unui popor.

În ziua din urmă am plecat la Potsdam, tuculanul împăratului. Raze, flori și pace. Cu ceea ce a clădit mâna și mintea omenească, par că rivalizează humușeța și puterea neasămuită a naturii.

Wildpark-ul nu-i aranjat așa măestrit ca Schönerbrunn-ul, dar e mai grandios și mai impunător. În fiecare clădire vezi o pagină din istoria universală. Sus locul de vilegiatură alui Frideric cel Mare — »Sars-Soaște« și alui Voltaire, două duhuri mari și schinteletoare. Cam pe la mijloc moara istorică alui Frideric și în fundul parcului castelul de vară al împăratului. Jos în mijlocul orașului (64.000 loc.) biserica veche a domnilor de Brandenburg, în care vis-à-vis cu amvonul predicatorului stă scaunul împăratului și al familiei împărătești. Pe amvon și astăzi stă așezat orologiul de nășip ajuns acolo din porunca lui Frideric cel Mare, ca predicatorul să grăiască și de vorbe și timp.

Bună și practică idee. Subt amvon, într'o criptă săpată în părete, își doarme somnul de veci Frideric. Am stat lângă sicriul lui, chiar în locul în

semnat ca memorabil, unde a stat și Napoleon cel Mare, când cu nefericita vizită din Germania. Aci stând pe gânduri a zis el: »Dacă omul acesta ar trăi astăzi, eu n'aș fi aici«.

E greu, ca în graba condeiului, să te scuturi de marile impresii ce îți le face centrul unei culturi atât de mari și de puternice, cum e cultura și puterea de vlață a imperiului german. Dar să ne vedem de cale! Dacă p'aci dimineața la 8 ore dela Stettiner Bahnhof, cu acceleratu', seara la 9 și jumătate ești pe pământul Svediei, la Trelleborg. Din Berlin trenul tale direct spre nord prin frumoasele câmpii din Mecklenburg și ale Pomeraniei Prusiene. Păduri de brad se sfârșesc ca apoi, dupăce trecim prin mirositoare livezi, holde de săcară, cartofi, ici-colea și grâu, verzi încă, ca la noi pe la începutul lui Iulie, să se începă o panoramă feerică: lacurile, și neîntrecutele păduri de brad roșu. Cam pe la 2 ore am ajuns la Stralsund. Aci trenul trece cu o plută urlașe — Trajektschiff — un braț al mării ostice și o ia de-a lungul prin insula Rügen, cea mai mare insulă a Germaniei. Atinge frumoasele orașele: Bergen cu o școală reală și Lützow și peste o oră bună suntem la Lassnitz, port însemnat, iar ce privește întinderea orașului, seamănă mult cu Constanța, deși e mai mic.

La 4 ore urcăm vaporul »Imperator«. Plecăm spre Scandinavia.

Seara la 9 și jumătate suntem pe pământul Scandinaviei.

O lume nouă se desfășură înaintea ochilor; un popor despre care mult se scrie, dar pe care puțin îl canosc din experiență. Vasul nostru e așteptat — fiind Duminecă — mai de întreg

nu numai pentru interesul ce purtăm bisericii surori, care trăește sub aceeaș soartă nefastă cu a noastră ci și pentru poporul aliat cu care ne înfrățește năcazurile comune și suferința.

Satisfacție baronului Rauch. E proaspătă încă amintirea pășanilor banului Rauch la Kulin, Banul cu ocaziunea turneului său s'a abătut și în acest orașel, care dejă zace pe teritoriul austriac. Sârbii din acest orașel au improvisat o aprinsă demonstrație împotriva banului, atacându-l chiar faptic în localitățile muzeului de acolo. Banul încunoscîntase guvernul ungar, întălu telegrafic, pe urmă în scris, despre insultele ce i-s'au adus. Guvernul ungar — după cum se confirmă acum — ceruse fără întârziere satisfacție pentru aceste insulte dela guvernul austriac. Banul a primit acum satisfacție. La porunca guvernului austriac, consiliul comunal din Kulin a fost dizolvat, numindu-se de comisar guvernial fostul deputat Vulatovici. Locotenența din Dalmatija a dovedit la început față de cele întâmplate o înțință rezervată și numai la îndrumarea energică venită de sus s'a lărgat. Marum, custodele muzeului, care invitase pe banul să cerceteze muzeul, a fost amovat din funcțiune.

Că intrucât au cărpit măsurile acestea reputația banului, — nimic mai problematic.

Dimisia baronului de Burian, Ziarele vieneze de Luni scriau cu posibilitate despre dimisia ministrului de finanțe comun, baronul de Burian, care se află de prezent în concediu. Știrea aceasta acum se desminte din sorginte autorizată și se califică de șvonuri de colportaj și combinațiile urzite cu privire la urmașul lui Burian, contele Ioan Zichy.

Un articol potrivit ungarilor.

Acum sunt aproape două săptămâni am publicat din »Neue Revue« articolul de apărare al lui Vészi József, lefegiul guvernului, însărcinat și gras plătit pentru a »apără« interesele ungarilor în străinătate. Vă amintiți că Vészi răspundea în acel articol unui deputat german dr. N. Christian Storz care printr'un articol din aceeaș re-

viată ridicase acuze grele împotriva ungarilor.

Printr'o întâmplare (căci comandând revista cu articolul lui Storz ni-s'a trimis tot numărul cu articolul lui Vészi!) nu suntem decât acum în situația de a publica rezumatul articolului deputatului dr. Storz.

Deși îl publicăm deci după Vészi, articolul lui Storz e totuș anterior aceluia, deci articolele au apărut în ordine inversă decât cea în care la dăm noi. Iată ce spune dr. Storz:

Björnson a întrebat cu tot dreptul: »Dacă cele 2 și jum. mil. de germani din Ungaria care sunt astfel maltratați și batjocoriți ar fi engleji ce urmări ar avea atunci lucrul acesta?»

Ungurii simt falimentul politicilor lor de disperare, mai cu seamă dela alegerile din Croația încoace. Dela 1867 două treimi din populația Ungariei au fost date pradă iuncărilor ungarilor. Pe atunci, aceștia se complăceau în rolul de mari apostoli ai »liberalismului« și dela 1848 încoace ei posedau multe simpatii în Europa. Limba ungurească pe atunci domnea numai pe pustă și la târgurile de cal din Dobrița și două treimi din populație vorbeau nemțește.

Dar după desființarea limbii latine ca limbă oficială, începu agitația pentru limba ungurească. La compromis greșala cea mai fatală a fost, că limba maghiară a fost declarată de oficială și limba germană a rămas numai ca limba armatei.

Cercurile conducătoare ungurești își dădeau bine seama de însemnătatea acestui lucru și lucrău cu toată puterea împotriva limbii germane pentru a ridica astfel o meterează împotriva Austriei urgiste. În felul acesta se dobândi rezultatul de azi: limba germană fu redusă și în acelaș timp izolarea ungarilor creșu. Ungurul care însă din micul teritoriu al limbii sale e în situația deplorabilă a unui surdo-mut. Și mai rău e pentru românii, croații, slovacii etc., cari prin limba lor au un mare teritoriu de înțelegere în afară de țara lor și cari până acum învățau bucuros și nemțește. Acuma Ungaria modernă le răpește prilejul de a o mai învăța și ei sunt nevoiți să-și bată capul cu idiomul cu totul străin al limbii ungurești pentru a înțelege un act oficial risipind puteri cari ar fi necesare pentru scopuri economice.

Ungurii au uitat curând garanțiile date maghiarilor la creierea compromisului și oferă pen-

tru 50 de creșteri nime ungurești, un mijloc excelent pentru oamenii cari au interes ca să dăpară. Firește funcționarismul se spori pentru a spori pe unguri și aceștia mai ales se maghiarizează pentru o bucăică de pâine.

Evreii în număr de aproape un milion intră cu steagul fălăind în sinul poporului ungureș din averșune pentru Viena antisemită. Azi însă în Ungaria se mișcă antisemitismul și se simte un început de retragere din partea jidanilor.

Dar cu toate acestea avântul economic nu se lasă. Industria fu încunjurată ca toate mijloacele subvenției de stat, dar în sinul muncitorimii agricole mizeria e mare. Urmarea fu o emigrare enormă spre America încurajată chiar de guvern care în loc de-a deseca terenurile inundate de riuri pentru a deschide nouă izvoare de venituri risipește banii pe manopere electorale.

Urmarea acestel politici e înapolerea economică și scurperea tralului. Pentru a abate nemulțămirea în altă direcție, ea fu îndreptată împotriva Vienei. Lozica dată de sus e acum de a face economia de Austria și banca națională.

Dar nu se va ajunge până aici. *Dinastia Habsburg poate să paralizeze tot statul maghiar cu ajutorul naționalităților și a votului universal.* Ministrul Fejérváry ar fi putut face aceasta, dacă în ultima clipă Francisc Iosif, doritor de liniște și sfios de fapte energice nu s'ar fi împăcat cu fiul lui Kossuth, micul moștenitor al marelui nume. Acuma stăpânește coaliția care în frunte cu partidul kossuthist și a pierdut orice simpatii. Conflictul cu croații a fost o nouă boroboacă de a lui Kossuth. Ungurii s'au înșelat amar, căci croații rezistă atentatului împotriva limbii lor și Viena nu are prieteni mai buni decât pe ei. Tot astfel slovacii cari se întăresc în nord, românii din Ardeal și Bănăți, cari se sporesc ca iepurii germanii cari se organizează tot mai mult, în sfârșit jidanii, toți formează o putere căreia nu vor rezista ungarilor și căreia vor succumbă dacă dinastia îi va părăsi și dacă ei nu se iatore la tradițiile de toleranță ale lui Drák.

Dar ei nu vor face asta. Dacă în Viena o mână energică va lua schiptrul și va urmări în mod consecvent o politică ce corăspunde intereselor statului întreg (gesamtstaat) și va lăsa frâu liber prepotenței firești a limbii și culturii germane, atunci *granța nefirească dela Leltha se va șterge singură.*

orașelul Trelenberg. Vremea-i liniștită. Sunt 9 ore trecute. Soarele stă încă de un stau de om spre asfințit. O adiere de vânt ușor clătină și încrețește luciul mării. Departe — cât slujește raza vederii — corăbii greoaie năzuiesc spre port.

Trecând peste revizii, dăm să găsim un hotel. Orașelul numără 3500 locuitori. Străzi bine îngrijite, lumină electrică, care însă acum — din Mai până în August — nu se întrebunțează, durând faptul nopții numai o oră dela 12—1. — Ceva însă ne-a izbit la primul pas: Lipsa totală a cunoștinței limbii germane. La hotel, un singur fi-cior de casă știe ceva nemțește. Celalalți ca peștele. Având de a face cu un popor, ce nu se știe de pulpana altor neamuri, ci se afirmă prin caracterul său binepronunțat, prin bunătatea inimii și fineța spiritului său luminat.

Am stat cu orașenii noștri în grădina hotelului până la 11 ore, gustând câteva beuturi speciale și naționale de ale lor: Caloric-Punch, bere (öl) și un fel de sifon amestecat cu apă minerală. Mai iau cafea și ceai, dar fără rum, fiind prin lege oprit. Lupta împotriva alcoolului e mare și intensivă. La 11 ore cași la un semn dat, toți se scoală și pleacă. A doua zi la 6 ore plecarăm și noi la Stockholm. Acceleratul face calea aceasta în 14 ore.

Cel dintăiu oraș mare ce ne întâmpină: e Malmö, scaunul provinciei Skåne, cu 68.000 lo-

culțori. În partea nordică se ridică un vechi castel zidit de Erich al XII, *Malmöhus*, aici a fost In-chis Bothwel al treilea bărbat al Mariei Stuart.

Urmează Lund, vechea cetate a primatului Scandinaviei cu 17000 locuitori. Aici e a doua universitate a regatului ridicată la 1668, în anul acesta a avut 700 de ascultători. Biserica episcopască e zidită în 1012. Azi primatele Svediei locuiește în Upsala. Fieed vorbii de biserică, se cade a se ști, că deși amintesc de primat și episcopii, e vorba de biserica luterană pe care Gustav Waza și Gustav Adolf au îmbrăcat-o, adică au lăsat-o și mai departe fiind seamă de popor — în balnele și ornatele bisericii catolice.

Trecem prin orașele: Hästveda, Alfvesta, Näsjö și ajungem în ținutul cel mai bogat al Svediei: Östergötland și pela 2 ore suntem la *Norrköping*, unul dintre cele mai vechi orașe ale Svediei cu 32.000 loc. Se numește și Manchesterul Scandinaviei pentru mulțimea de coșuri de fabrici, zidite din cărămidă roșie deschisă și prinse pe la mijloc cu brăuri de fer. Aici se prelucră bogăția minelor de fer, granit și gneist din apropiere. Orașul e împrejmuit de un puternic brău de brădet și pare că e un parc mai mare prin care susură o mulțime de vălcele de munte ce se îngână cu glasul misterios al codrului de brad.

După un bun popas grăbim prin târgușoarele: Katrineholm, Flen, Gripsholm, Sparreholm, Södertelje și Liljeholm și mai făcând 4 km. suntem

la Stockholm. În tot restimpul acestei frumoase călătorii, te-ai convins, că ești într'o țară de o rară ordine, în care domnește pace și dragostea de muncă cinstită și progres. Aranjamentul splendid și practic al trenurilor te pune în uimire. Pe la gări — cele mai multe de lemn, vâpăite roșu — apropiindu-te de capitală, întâlnești grupuri de studenți și studente dela universitate — ce vin, ori pleacă în excursiune. Tinerii sunt svelți și rumeni, fetele-s îmbrăcate cât se poate de simplu; vestiminte de pânză albă, strânse bine pe la mijloc și cu un chipiu în cap, o cutie ori o traisă de drum în mână. Făpturi glingașe, înalte cu talia rotungioară și cu chipul blond ca și un cheruvim, încadrat într'o frumoasă și naturală coroană de păr blond tocmit fără măestrie și gând de-a cuceri.

Bătuse 8 ore când ne-am dat din tren în Central-bohagard. Suntem în Stockholm, scaunul Svediei, Veneția nordului. Nu putem îndesjuna admira întinderea pitorească a orașului, peste insulele din lacul Mälaren, marca ostică și colinele ce ies din mare și se înalță cătinel împădurindu-se mai de-a-supra cu brad.

Suntem în mijlocul unui popor a cărui unică avuție e lemnul, plata, fierul, marea și cultura.

Și din acesta în lungi sute de ani, plini de frământări, de biruințe, de nenorociri și cuceriri, a făcut ca astăzi lumea să-l admire, căreia se impune prin munca sa cinstită și înalta sa cultură.

Cel dintăiu atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — măestru de monumente și pietre de amintir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, soynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căncelăria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 602. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

Bădăranie kossuthistă.

Un primar reglementat — Gotterhalte.

Cam pe la mijlocul lunei trecute principele Leopold Salvator, inspectorul general al artileriei, a petrecut câteva zile la Biserica-Albă, inspecționând artileria de acolo. Tot atunci s'a întâmplat, că principele a asistat la concertul dat de muzica militară în grădina de vară a restaurantului Haller. Atât la sosirea principelui cât și la depărtarea lui muzica a intonat reglementarul imn al casei domnitoare »Gotterhalte«. Ofițerimea și oaspeții prezenți l-au ascultat după cuviință — în picioare. Oaspeții dela o singură masă au rămas șezând, între ei primarul orașului Ludovic Dzsida. Simpaticul membru al casei domnitoare mirat de necuviința aceasta a cerut lămuriri. I-a spus că în sufletul națiunii maghiare acest imn trăiește alături de amintirile înfrângerii naționale. Principele, urmând firei sale de o augustă gentileță, n'a mai solicitat în decursul turneului său de inspecțiune, mai multe sărbătoriri și peste tot locul, așa la Cluj și în alte orașe din Ardeal, a prevenit autoritățile să nu-i mai facă părăzi. Nobilul principe își va fi făcut părerea sa despre loialitatea și cavalerismul trufacei națiuni.

Cetățenii din Biserica-Albă însă au rămas cu fețele înroșite de jăratecul rușinei și — lucru vrednic de toată lauda — au cercat o modalitate potrivită pentru a șterge pata asta de rușine de pe faima curată a orașelului lor. Consiliul comunal în ședința sa dela 19 Iulie n. a adus cu majoritate de voturi următoarea hotărâre:

Reprezentanța orașului Biserica Albă declară în mod sărbătoresc, că nu se solidarizează cu atitudinea primarului orașenesc Ludovic Dzsida, care la 25 Iunie, cu ocaziunea concertului militar dat în onoarea Alteței Sale ces. reg. principele Leopold Salvator în grădina restaurantului Haller, la depărtarea Alteței Sale când muzica militară a intonat imnul reglementar al înaltei case domnitoare, n'a răspuns cu salutul convenit, ci spre conștăntinarea generală a rămas șezând în mod ostentativ. Atitudinea aceasta, ce nu corespunde simțimentelor de loialitate ale orașului, o reprobă în chipul cel mai aspru și exprimă nelcredere primarului pentru aceasta.

Reprezentanța orașului e adânc indignată din pricina acestei conduite antipatice ce nu corespunde intențiilor sale și își exprimă în chipul cel mai sărbătoresc credința sa străveche și năpăstiată față de casa domnitoare și membrii ei, asigurând și pe Alteța Sa ces. reg. Leopold Salvator despre loialitatea sa neclintită. Aceasta să se aducă la cunoștința Alteței Sale fără întârziere.

Școlile române din Constantinopol.

Cu prilejul cercetărilor mele în Constantinopol despre compozițiile muzicale ale lui Dimitrie Cantemir, domnitorul Moldovei, dl I. Papiniu ministrul plenipotențiar al României de acolo, înfocat naționalist și mare patriot, care a lucrat cu cea mai mare dragoste pentru cultura și ridicarea numelui său, și mai cu deosebire cu o fermentare de caracter exemplară pentru frații noștri din Macedonia și pentru acei rădăciți de tulpina românească trăind în diferite țări, m'a delegat ca să-l prezint la examenele școlilor de băieți și de fete din Constantinopol, cari au avut loc în zilele de 9, 10 și 11 Iunie trecut și a face la același timp un raport despre starea și mersul acestor școli. Din acel raport extragem în câteva cuvinte cele ce urmează:

Școlile române de băieți și de fete sunt frecventate de 100 de elevi, din cari 40 băieți și 60 fete.

Școala primară de fete se compune din 4 cl. primare. La clasa I-a care e mixtă este instituită dșoara Haricla Pentilfranca, la clasa II-a și a III-a dșra Elena Ceama, iar la clasa IV-a dșra Elena Șentea.

La clasa III-a și a IV-a se predă limba greacă de către dna Maria I. Hondrosom, iar limba franceză care începe în clasa a IV-a se predă de către d. C. Nataie.

Școala primară de băieți are trei clase primare, căci clasa primă e mixtă după cum am văzut.

La clasa II-a și III-a sunt institutorii dl Dimitrie Civica și dșra Elena Ceama. La clasa III-a se facepe a se predă limba greacă având de profesoară pe dna M. Hondrosom. Tot la aceea clasă se începe a se învăța limba franceză cu dl institutor Civica, asemenea se mai învață și limba turcă cu dl profesor G. Iorgu.

La clasa IV-a e institutor dl Civica. În această clasă se mai învață limba greacă cu dna Hondrosom, apoi celelalte limbi franceza și turca continuă cu același profesor dela clasa a III-a.

Atât elevii cât și elevele dela aceste școli primare, au răspuns într'un mod satisfăcător la întrebările ce le-am pus și am rămas mișcat de mulțămirea sufletescă ce am simțit, văzând că fiii românilor din Constantinopol — unde se găsec peste o mie de familii — care nu vorbeau în casa părinților lor decât dialectul macedo-român, vorbesc acum și se exprimă cu cea mai mare ușurință în limba românilor din România liberă.

Școala secundară de fete posedă până în prezent două clase, urmând a se înființa clasa III-a anul viitor școlar.

La clasele acestei școli sunt profesorii următorii: dna Hondrosom pentru religie și limba greacă, dl I. Hondrosom, pentru geografie și aritmetică (clasa I-a), și dl C. Nataie, pentru limba franceză.

La școala secundară de băieți se va înființa cl. III-a la anul viitor școlar.

Profesorii ce predau la clasele acestei școli sunt:

Dl I. Hondrosom, dșoara Naumescu, dl G. Jogu, dl Tărășescu și dl Nataie.

În genere am observat, că atât elevii cât și elevele prin cel mai mare zel la învățătură, sunt silitorii, suțuși și respectuoși față de profesori nu numai în școală, ci și în afară de școală. Aceasta se datorește în mare parte educațiunii temeinice ce primesc din casa părintească.

Mai cu deosebire mamele sunt acelea, care și îndeplinesc cu sfârșit de dăorie de mamă față de copil.

Școlile române de fete, cuprind pe internet pentru 40 eleve, și o cantină școlară pentru toți elevii ce o frecventează.

Pe lângă educațiunea culturală, lucrul de mână formează baza acestei școli. Se învața broderia artistică și lăngă (cu fâșia), având de profesoară pe doamna Hondrosom, precum și croitoria, fiind profesoară dșoara Decusară.

Reputațiunea ce și-a câștigat această școală pentru finețea și gustul, ce se pune în confecționarea rochiilor și altor articole de toaletă și mode, ce se lucrează în atelierul special de lucru al acestei școli, fiind bine cunoscută în Constantinopol, face ca să se primească zilnic numeroase comenzi pentru confecționarea unor asemenea articole.

Pe lângă lucru de mână se mai învață și muzica vocală, profesoară fiind dșoara Maria Naumescu. Corul compus de elevi și de eleve, au executat mai multe bucăți destul de bine, în ceea ce privește intonația și nuanțarea.

Gimnastica încă nu lipsește acestor școli.

Domnul director al școlilor române din Constantinopol I. Hondrosom, precum și dna sub-directoară Maria I. Hondrosom împreună cu întregul corp profesoral își dau toată silința prin predarea lor ca aceste școli de mare viitor pentru întregul ream românesc, să dea rezultatele cele mai frumoase și demne de toată lauda, făcându-le ca să corespundă scopului pentru care, s'au înființat în Constantinopol, știindu-se ca să progreseze pe calea culturii naționale, și să ridice în același timp prestigiul țării noastre.

Teodor T. Burada.

Din România.

Sănătatea Regelui. Regele e de câteva zile iar în pat.

Doctorul Theodory, medicul Curței, la prescripțiunea suveranului un repaos complet și i-a interzis să iasă din castel.

Cu ocazia vizitei arhiducelui Salvator regele a depășit prescripțiunile medicale și a luat la dîneu o înghetață, ceea ce i-a făcut rău.

Precum se vede suveranul trebuie să păzească cu stricteță dieta ce i s'a prescris și cum se abate dela ea suferă consecințele.

Toate audiențele au fost suspendate și nici miniștrii nu mai lucrează cu suveranul.

Nu e nimic grav, dar pentru o mai repede restabilire s'a prescris suveranului un repaos complet.

Numai domnul Sturdza a văzut pe rege în ziua plecării sale în străinătate.

Principesa Maria la mănăstirea Horezu. Este probabil ca A. S. R. principesa Maria a României va merge zilele acestea spre a petrece câteva zile în județul Vâlcea, la mănăstirea Horezu unde o reședință a fost instalată pentru acest scop. În urma excursiunii pe care o făcuseră anul trecut prinții României în pitoreștii numiți ai Vâlcei, A. S. R. principesa a exprimat dorința de a reveni fiecare an pentru a petrece câteva timp în aceste frumoase regiuni.

Dela frați.

Emigrarea Basarabenilor în spre Asia. De când cu războiul ruso-japonez, moldovenii din Basarabia au făcut cunoștință cu Siberia, căci divizia XIV, al cărei contingent se recrutează din Basarabia, a luat parte la război și a stat în rezervă (afară de câteva batalioane, cari au luat parte la lupte). Stând în rezervă, Basarabeni au putut să vadă bine câmpurile mănăse din bazinul Amurului, de pe râul Usuri. Și le-au plăcut lor pădurile neumblate de om și fânașurile fără margini încă nespart de plug.

Mulți în loc să se întorcă acasă după încheierea păcii, au rămas acolo, iar cei ce s'au întors acasă, au umplut lumea cu vestea pământurilor slobode. De mult încă se vorbea prin Basarabia despre aceste țeri bogate, dar pustii, lipsite de oameni; însă țărășii nu știau cum să se ducă acolo, unde sunt aceste țări și cum ar putea ei să se așeze acolo.

Când s'au întors ostașii dela război, au spus părinților și fraților despre țările acestea, de cari înainte nu se vorbea decât ca în basme: au povestit ei că Amurul e de 10 ori mai mare ca Dunărea bătrână, că afluenții Amurului, râul Usuri și el e mai mare ca Dunărea; că pământul e negru ca în Basarabia, dar e mai mănăs, căci încă nu e slet; plugul omului încă nu l'a spart.

Și au început moldovenii mai sărăcitori să se pregătească de drum; iar autoritățile i-au înlesnit să-și părăsească locurile de baștină, căci din Petersburg a venit ordin să se dea imbold populației de a se muta spre țara Amurului și a râului Usuri. În doi ani, aproape 50.000 de basarabeni au trecut în Asia de răsărit și s'au oprit acolo, unde au putut să pue mâna pe o bucată de pământ după plac.

Dar autoritățile de pe acele locuri au văzut că moldovenii n'au multe din ceea ce ar trebui să aibă ca colonizatori: le lipsește elanul de energie și spiritul puternic de inițiativă; le lipsește și cel mai important lucru ce trebuie să-l aibă coloniștii: față de puținii indigeni, ei nu se țin ca stăpâni, ci ca egali, căci moldoveanul e timid și blajin. Și atunci s'a început reacțiunea; autoritățile au început să strimtozeze pe moldovenii, voinși să oprească curentul emigrant al lor.

Moldovenii au căutat să-și găsească alte locuri libere: prin Turchestan, prin Siberia de apus; iar alții nemai putând suporta greutatea vieții de co-

Ionizator, au luat drumurile înapoi spre căminurile părăsite din Basarabia. Iată peripețiile unui grup de 70 moldoveni, cari au părăsit Basarabia pentru a descinde pe marginea Amurului.

Când au sosit ei în Ircuț, era toamnă târzie și cum el erau ușor îmbrăcați, autoritățile nu le-au dat drumul ca să nu degere pe câmpie. I-au oprit în Ircuț, unde au și iernat basarabenii. Însă spre primăvară ei s'au văzut fără mijloace, și atunci nu s'au dus mai departe spre răsărit ei, și-au ales un loc nu tocmai departe de Ircuț și astfel s'au oprit în centrul Sberiei. Toate condițiile de agricultură și de creșterea vitelor erau din cele mai bune, dar gerurile excesive de iarnă i-au doborât; ei au părăsit nouile lor căminuri și au luat drumul spre Turchestan, oprindu-se după 2 ani de călătorie în Prișpec din gubernia Semirecensc.

Pe drum ei se hrăneau mai mult cu pește, care e foarte abundant în râurile și lacurile, ce se găsesc în fiecare pav.

Aci au cumpărat ei loc la 50 km. depărtare de Prișpec pe râul Ciu; pământul se vinde ieftin: câte 3-4 lei hectarul.

Conform regulamentului de colonizare, moldovenii s'au înscris printre cazaci și s'au pus pe lucru: au pus viță, pruni, au arat, au semănat și par mulțumiți.

Prin apropiere mai sunt cătune de moldoveni, cari mai demult încă au venit pe aci de s'au stabilit. Astfel în cătunul Oheorghievca sunt mai mulți moldoveni, printre cari e cunoscut Ștefanescu, a cărui vie a devenit celebră în întreaga gubernie. Tot acolo e cunoscut moșu Vasile, care cântă foarte bine din cimpolu și din fluer. Pe dealurile Turchestanului răsună doina Basarabiei, iar din ochii lui Moș Vasile picură lacrimile, căci toți, pe cari l-a adus el din Basarabia, zac în cimitir, l-a rămas numai doina, ce i amintește despre marele sat Mereni de lângă Chișinău, unde s'a născut și unde-l zac străbunii.

Vor mai trece vre-o 10-15 ani, și nimeni nu va mai rămâne din acei, cari să și mai aducă aminte de Basarabia; generația nouă se va pomeni între alte popoare cu alte limbi.

(>Volința Națională<).

T. P.

Cum silesc grecii pe români ca să renunțe la naționalitatea lor. În nenumărate rânduri am dovedit în coloanele acestui ziar, — zice >Românul dela Pind< — că grecii orișunde s'ar afla ei nu cruță nici un mijloc pentru a putea împlinți redeşterea națională a fraților noștri.

La timp am vorbit în coloanele ziarului nostru despre persecuțiile, pe cari părinții multor români din Tesalia le au îndurat, pentru faptul că copiii lor, cari se află cu ocupația în America, își iubesc neamul și limba strămoșească.

În această privință consuliile Greciei și agenții comitetului grecesc au grija ca să denunțe pe acești români autorităților și bandelor de antari, pentruca să și primească pedeapsa pentru marea vină ce au de a și iubi limba strămoșească.

Iată cum denunță antariilor greci, ziarul grecesc >Panélinion<, pe românii naționaliști din America, ale căror familii se află în Epir și Tesalia.

>Onoratele director al >Panélinionului< vă rugăm să publicați în patrioticul d voastre ziar următoarele:

>Cu câteva zile înainte reagații Sterie Ița și Ioan Ița au fost la consulatul grecesc din localitate, cerând lertare pentru amărăciunea cu care au stropit patria noastră (trebuie să se știe că aceasta este a treia oară de când fac aceasta), după ce au părăsit în mod defnitiv după cum spun ei, propaganda românească, după ce s'au încrezut prea mult într'un oarecare Constantinescu, președintele ideei românești.

>Pentruce însă urmează să conlocuască iarăși și să aibă relațiuni încă cu trădătorii de patrie, urmași ignoranței propagande românești?

>Pentruce a încetat să aibă relațiuni încă cu cunoscuții Elinovlahilor de aci și mai cu seamă cu rudele lor?

După cum știți, dle director, decurând înființatul silog al Elinovlahilor de aci >Sfântul George< a ales în unanimitate ca președinte, pe sus numitul Sterie Ița (cu observațiunea ca să-l rupem dela propaganda română), dar domnul acesta nu lucrează pentru nimicirea societății, lucru pentru care a și fost îndepărtat și pentrucă este membru al societății românești de aci și că pentru scopuri românești este cel dintâi.

>Susținătorii Silogului românesc din localitate, dle director, sunt următorii: Hristea Constantinescu, președinte, Dimitrie Nibi casier, Constantin Coca, Zisu Calogheru, Metușu Mușca, Gh. Zdrula, Gh. Perdichi și câțiva alții din diferite părți ai Macedoniei care formează consiliul.

>Ca organe pentru ca să atragă și pe ceilalți Elinovlahi au pe cel de sus Sterie și Ioan Ița, Zisu Calogheru Nica Batchia, Sterie Bala Ița, Frații Gh. și M. Nibi, toți din Velestina și prin activitatea acestora au atras și pe următorii Elinovlahi din Velestina, și Grebena:

>Din Velestina: V. Balachia, G. Calogheru, N. Mușca, Const. Muha, Sterie D. Balapiti, D.m. M. Papacivica Ch. Jior bara, Ant. Fusca.

>De pe lângă Grebena: G. Nibi, N. Calogheru, Sterie Muha, V. Farșariu, Sterie Piha, I. Piha, George Papathanssi, S. Papathanas, Papatheodor Ap, Ghiașu, Const. Barduli, N. Papasteriu.

>Din Grebena: Vanghele Merminga, A. Bel, St. Scrima, I. Bel, P. Scrima, Sterie Tegulani, Pansiot Tegulani, Elimie Bel.

>Toți aceștia sunt organele propagandei românești de aci și stăruiesc în totdeauna pe lângă Elinovachii de aci, din Tesalia și Macedonia pentru a i îndepărta de patria lor.

>Terminăm, Elinovlahii: Ion S. Drimial, Sterie Papanizu, Mihail Balamoti, Mihail Liappi, Mihail Pullia.

New-york, 22 Iulie 1908.

Cele de mai sus sunt destul de elocvente, pentru ca să mai fie nevoie și de alte comentarii.

Anuarul liceului din Năsăud.

Am primit anuarul școlilor românești din Năsăud, acest puternic centru școlar românesc. Ne izbește însă în chip neplăcut faptul că anuarul e bilingvial, alătura de textul românesc găsim atât pe copertă, cât și în volum, un text ungurec.

Nu știm dacă acesta e bazat în vre-o ordonanță sau vre un regulament, dar e cert că bilingvismul anuarului e ceva nelegitim și un *non sens*, când școala e curată românească și dacă vor fi grănicerii Năsăudului vrednici ca până acuma, școala, nădăjduim, va rămâne tot românească cu ajutorul lui Dumnezeu.

Scoatem din anuar următoarele date:

Corpul profesoral se compune din 15 profesori. În planul de învățământ observăm cu bucurie alătura de obiectele obișnuite și *limba franceză*, predată în 4 grupuri de către dl profesor Vasile Bichigeanu. Punem un preț deosebit pe lucrul acesta căci în general în liceele ungurești se neglijează cu desăvârșire învățarea acestei limbi care totuși ar *trebui* să fie învățată, căci ne deschide poarta unei limbi și unei culturi superioare desrobitoare de influența culturii hibride germano-maghiare ce ne cutropește.

Dintre instituțiile de binefacere ale liceului amintim miza studenților la care au primit 12 elevi prânzul în mod gratuit.

La societatea de lectură a elevilor din cursul superior s'a dezvoltat o activitate destul de bogată. Îndeosebi ne bucură cultul poeziilor lui Coșbuc a cărui patrie atât de fermecător zugrăvită e acest loc. Ne miră însă faptul că între alte lucrări ale elevilor găsim mai multe traduceri din ungurește. În împrejurările de astăzi credem că elevii ar *trebui* îndreptați spre altă lectură decât a lecturilor ungurești. Aici îndrumările haraicului profesor de franceză ar putea fi de folos. Aceasta

cu atât mai mult, că într'un loc ca Năsăud unde limba literară românească nu-i tocmai la culmea bogăției și eleganței ei, influența limbii franceze poate fi un mijloc antiseptic, curățitor de miasmele străinilor. Influența traducerilor ungurești însă, într'o limbă și așa destul de infectată de microbi germano-maghiarismelor poate fi direct fatală.

Tema la examenul de maturitate în scris din limba românească a fost: >Influența și însemnătatea reformărilor pentru dezvoltarea literaturii române<. La examenul de maturitate s'au prezentat 25 de elevi. Rezultatul e acesta: Dol elevi respinși pe un an, 4 pe 3 luni, 9 >maturi< simpli, 6 cu bine și 3 cu foarte bine.

Date statistice: Elevi ordinar înscrisi: 281 particulari 19, examinați 280, după confesiune găsim alături de 202 gr. catolici, 62 ortodoksi, 6 rom. cat. 1 evangelic-luteran, 4 evangelic-reformați și 5 izraeliți, iar după limba maternă găsim 264 români, 12 unguri și 4 >germani< adică germani.

După locul de origină liceul a avut 42 elevi din Năsăud, 198 din comitatul Bistriței Năsăud, 129 din celelalte comitate și unul din România.

În sfârșit o dorință: Limba românească a anuarului e făcută progrese recunoaștem, dar mai are de făcut, când forme ca *remanență gimnaz* etc., până și titlul atât de frumos de *magnific* dat dlui Kuncz Elek, nu i românesc. Dacă în România și ministrii se mulțumesc cu titlul oficial de *domn*, atunci și un inspector școlar se poate mulțumi cu acest titlu.

Dorim deci spor și romanizare progresivă acestui puternic focar de cultură românească.

Mișcarea culturală.

Convocare. În sensul §§-lor 23 și 25 din statute membri >Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român< se convoacă la adunarea generală ordinară în Șimleu, în zilele de 7 și 8 August st. n. 1908.

Programul adunării este:

Sedința I. *Vineri, la 7 August st. n. la orele 10 și jum. a. m.*

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Înscirerea delegațiilor prezente.
3. Raportul general al comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
  - a) examinarea raportului general;
  - b) cenzurarea socotelilor anului 1907 și a proiectului de buget pentru anul 1909;
  - c) înscrierea membrilor.
5. Prezentarea eventualelor propuneri.*
6. Conferință literară de Oct. C. Tăslăuanu.

Sedința II. *Sâmbătă, la 8 August st. n. orele 10 a. m.*

1. Conferință economică de Romul Simu.
2. Rapoartele comisiunilor.
3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1909.
4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
5. Închiderea adunării generale.

Sibiul, din ședința comitetului central al >Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român<, ținută la 25 Iunie 1908. *Iosif Sterea Șulaf* m. p. președint. *O. C. Tăslăuanu* m. p. secretar.

>Astra< la Crăciunel. >Dezvățământul B'aj< — unul dintre cele mai harnice — și a ținut adunarea generală la Crăciunel, aproape de Blaj. Au participat un frumos număr de fruntași din Blaj.

* Eventualele propuneri au să fie prezentate în scris președintelui >Asociațiunii< (în Sibiu, strada Morii Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —

Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin poștă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția igienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Toate damele se facideal de frumoase

prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele scrisori de mulțumită.

Face să dispară roșafa feței, pistruiile, petele de ficat ștoate necurățenile pielei.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

După serviciul d'vin obișnuit și după o omilică a dlui dr. Ioan Belan, directorul despărțământului și prof. Ioan F. Negruțiu a deschis adunarea în fața poporului numărös, venit de prin satele împrejurimii. A roșit o cuvântare potrivită, lămurind poporul în fața Asociațiunii. Referentul comitetului, dl Belan, a citit raportul activității de peste an, din care aflăm că s'a dezvoltat o activitate rodnică. Conducătorii despărțământului au ținut în diferite sate vre-o 11 prelecțiuni economice și au aranjat vre-o 10 sezători de cântec. Au întemeiat și agenturi înzestrându-le cu biblioteci frumoase. D-nul A. C. Domșa red. »Unirii« a citit apoi un capitol »Despre nutreț« din Sandu Aldea; învăț. Iosif Marian a vorbit despre urmările rele ale alcoolului, iar învățătorul profesor dr. Ambrozio Chețan i-a dat poporului de față mai multe sfaturi igienice, distribuind din broșura sa »Sfaturi igienice« vre-o 30 de exemplare. Referentul comitetului de cenzurare a raportului comitetului, deputatul d-lea dr. Iuliu Maniu aduce cuvinte de laudă comitetului și îndeamnă poporul să jertfească pentru biserică, școală și Asociațiune. S'au cenzurat și primit și rapoartele diferitelor resorturi. Pentru adunarea din Șimleu s'au ales doi delegați: d-nii dr. Iuliu Maniu și I. F. Negruțiu. După amiază a fost banchet, pe urmă s'a deschis expoziția destul de bogată în costume naționale. S'au acordat câteva premii. Seara s'a dat o reprezentație teatrală reușită.

Lucru nou la Ligă.

Cu bunăvoință, cu părere de rău firească și cu aceea rea voință care se înțelege ușor din partea Evreilor predicatori de internaționalism și din partea socialiştilor internaționali cari și după abjurare nu și-au părăsit vechile deprinderi de cugutare, — cu toate aceste sentimente se aminteste noului comitet al Ligii ca instituția, al cărei nume mai plutește singur în suprafață, e moartă și că, ori câte silinți s'ar cheltui, ea nu poate învia.

Răuvoitorilor, cari au atâta interes să păstreze rea-voința Ligii, nu li-se răspunde nimic. Dar celorlalți cari cred în ce spun și sunt înasufiești de sentimente bune pentru aceasta instituție românească, ajunsă în halul bătrânețelor celor mai slăbite când tocmai ar avea nevoie de toată puterea, acestora le răspundem.

Liga va fi pentru că trebuie să fie, pentru că ea are o chemare, și una pe care n'o pot îndeplini alte societăți.

Societățile de binefacere au prea mult sport în ele și viața lor e prea mult mărginită de hotarele unei singure clase. Binefacerea pe care o săvârșesc are prea mult caracter umanitar general și prea puțin caracterul ideal, cultural. Până pentru săracii ce se îmbulzesc, — bine, dar un popor n'are nevoie numai de atât.

Și atunci ce rămâne pentru a începe cu conștiință și urmă cu stăruință o mare operă de cultură, care să dea ardelenului, ungureanului, bucovineanului, basarabeanului, bănățeanului aceea conștiință de el însuși care se poate împotrivi, odată deșteptată bine întreținută, tuturor avânturilor brutale și momirilor dibace care au de scop desnaționalizarea? Ce rămâne pentru a face să circule cuvântul dădător de viață, pus în serviciul ideal de păstrare și organizare națională? Ce rămâne pentru ca să afirmăm cu orice prilej, și totdeauna în forma cea mai potrivită, drepturile imprescriptibile ale unui popor? Ce rămâne pentru a ține viața unitară a neamului, atunci când avem atâtea partide, atâtea curente personale, atâtea egoism și ambiție și intrigă pentru a sfărâma puterile noastre, și așa destul de slabe? Ce rămâne pentru a veghea asupra necesarei unități culturale, — mai mult: morale, sufletești și unui neam rupt de atâtea hotare?

Răspundeți-mi: cutare altă instituție, și ne vom înscrie cu toții în ea supt conducerea oricui!

Dar aceste interese general românești sunt, și altă instituție pentru a le servi decât Liga, nu se află.

Așa stau lucrurile, și de aceea comitetul cel nou a primit lupta, ceea ce înseamnă lucrul, munca, nu protestarea ștearpă, nu insulta zădarnică, nu tărăbolul de stradă care amețește și tulbură.

Un punct din programul nostru e reînălțarea secțiilor. În zilele trecute chiar, două din ele au

fost chemate iarăși la viață, la o viață culturală care s'a deslușit lumii înainte de a o chema la ajutor și colaborare. După o coferință despre Bucovina și Moldova de astăzi, elementele mai bune din Botoșani s'au adunat și au ales un comitet provizor pentru secția locală a Ligii. La Iași, după o cuvântare despre aniversarea apropiată a unirei principatelor, care trebuie serbată după cuviință în leagănul acestui mare fapt istoric în Iași oamenii de frunte din toate partidele și un număr de doamne s'au constituit în comitet al unei noi secții, și dl C. V. Praja din vechiul comitet, a pus la dispoziție fondurile pe cari a știut bine să le păstreze.

Peste câteva zile numai se vor da în localitățile de băi și de aier serbari menite a sporii fondurile Ligii — dela Iași avem peste 300 de lei, și putem tipări cele dintâi cărți postale ale Ligii cu chipurile domnilor noștri. La slănicul Moldovei, la Govora, la Câmpulung, la Sinaia, etc. va cânta d-na Locusteanu Bonciu, va juca Liciu, se vorbi despre problemele actuale ale chestiei naționale.

Toamna, strângând lumea în orașe, ne va îngădui să facem la loc toate secțiile. Și în curând broșurile Ligii despre marele Andrei Șaguna, despre Ciprian Porumbescu, despre oamenii neamului cari au fost pomeniți în acest an, vor fi pentru 15 bani în mâna tuturor.

Iar, când rade jidanul de serbări — pe care și le închipule ca o nuntă cu bătăi de talgere între fiți ai lui Israel sar ca o mastică de banchet cu banii altuia, — nu-l luați în seamă, buni români! Serbarea care dă bani scopurilor nobile și ridică suferințele înjosite de vulgaritatea vieții, serbarea aceea e sfântă și se apropie de sfântenia slujbei bisericesti, care și aceea e o serbare.

Din străinătate.

Criza din Serbia aplanată. Criza de cabinet ce dănuște deja de patru săptămâni în sfârșit s'a aplanat. Lui Velimirovic întâiul designat pentru prezidenția cabinetului, i-a reușit să alcătuiască noul cabinet. După ce deja Sâmbătă seara ambele partide radicale i-au promis lui Velimirovic tot sprijinul și au declarat că sunt gata să voteze unui cabinet compus din radicali vechi ne-compromiși bugetul și convenția comercială cu Austro-Ungaria, formarea cabinetului Velimirovic n'a mai întâmpinat piedeci. Singur portofoliul de finanțe mai făcea greutăți. Mihai Popovici, autorul negocierilor din Viena și fost ministru de finanțe, a declarat în diferite rânduri că nu e aplicat să primească portofoliul, fiindcă avusese un conflict personal cu Stoian Protici, fost ministru de interne, care în clubul vechilor radicali duce și azi un rol însemnat. Lui Velimirovic i-a reușit însă să împace pe Popovici, a cărui nume chizăuește totodată că scupcina va vota convenția comercială. Popovici, care de prezent se află în Ungaria, a fost chemat telegrafic de regele la conac.

Azi la amiază regele a iscălit ucuzul de numire a noului cabinet. Noul guvern se compune astfel: Velimirovic ministru președinte și ministrul lucrărilor publice, Milovanovici de interne și interimar de justiție, Milosavlievici de interne, Popovici de finanțe și interimar de comerț, Nicolici de instrucțiune, Stepanici de războiu.

Criza astfel e aplanată.

— Moartea amiralului Roșdiestwenski. În noaptea de Sâmbătă spre Duminică amiralul Roșdiestwenski, șeful flotei rusești în celebra luptă navală dela Tușima a decedat în vârstă de 61 de ani. Moartea i-s'a tras dintr'orandă căpătâie în aceeași luptă fatală nu pentru el numai ci pentru Rusia întregă. Rana lăsase o boală de inimă care acum l-a răpus pe învinsul dela Tușima.

Amiralul Roșdiestwenski a fost un ofițer cu așa numită »carieră strălucită« care a urcat repede scara rangurilor »distingându-se« pretutindeni și trezind nădejdi mari, până la lupta dela Tușima care dovede încă odată că el n'a fost decât un militar de carte și de cazarmă și nu de război.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 20 Iulie n. 1908.

— Știre personală. Veneratul nostru fruntaș dl Nicolae Oncu, directorul »Victoriei« și deputat, a plecat în vilegiatură la Tușnad.

— Dnul Iuliu Maniu reglementat. Baroul avocaților din Cluj, a adresat dlui deputat Iuliu Maniu un avertisment pentru întrebuițarea limbii românești pe plicurile sale. Ca orice avocat român, domnul Maniu are plicuri cu inscripția românească: »Dr. Iuliu Maniu, avocat, Blaj«. Pentru acest lucru nu legal numai ci și logic și rațional baroul din Cluj a găsit de cuviință să reglementeze pe dnul Maniu, spunând în motivarea hotărârii sale, că fapta dlui Maniu ar fi o manifestație îndreptată împotriva statului și nu ar fi compatibilă cu demnitatea și cinstea corporației avocaților.

Apelul dlui Maniu a fost respins de cătră curtea de casație din Budapesta care a aprobat sentința Baroului.

Suntem într'adevăr în perplexitate de-a spune ceva despre aceasta nouă infamie.

— Vizitele dlui Sturdza. Din Viena se anunță: Dl Sturdza, prim-ministrul României, ieri înainte de amiază a petrecut în palatul legațiunii române. Luând un dejun frugal cu consulul Lahovary, a plecat cu automobilul la Baden, ca să ia parte la prânzul dat în onoarea lui de consulul spaniol Caza Calva. Prim-ministru după prânz s'a întors la Viena și azi dimineață a plecat la Karlsbad cu trenul de lux. La plecare a fost salutat pe peronul gării de consulul Lahovary și de personalul legațiunii române. Cu consulul spaniol dl Sturdza a deliberat ieri asupra condițiunilor convenției comerciale dintre România și Spania. În vremea din urmă circulația comercială dintre cele două țări a devenit foarte intensivă: România exportă în Spania grâu și petrol, iar Spania bumbac.

— Dela teatrul național din București. Excelenții artiști P. Liciu, P. Sturdza, T. Bulandra și doara Mărioara Voiculescu au fost ridicați la rangul de societari de clasa a 3-a în Teatrul național.

— Domnul Petru Opreș, director de poștă și telegraf în Cinci-biserici, a fost distins cu titlul și caracterul de director suprem de poștă și telegraf.

— Turneul studenților din Blaj. O ceată de studenți din Blaj, purtată de gândul laudabil de-a cunoaște ținuturile Ardealului locuite de români, a întreprins o excursie mai lungă. Cheltuielile necesare și le-a strins concertând în mai multe orașe. Intorși din excursie își țin de datorie să mulțumească pe calea aceasta fruntașilor, cari i-au sprijinit în drumul lor, în deosebi d-ior: dr. Velican avocat în Alba-Iulia, Iuliu Pop contabil în Gherla, dr. Iosif Boca avocat în Dej, Ioan Sonea preot în Reteag, Constantin Jaga preot în Negriștea, Isaiu preot în Cristur, Păltinean preot în Hășmaș, dr. Pavelea avocat în Beclean, dr. Iulian Pop avocat în Bistrița, Dologa preot în Borgo-Tiha, Buzdog preot în Borgo-Joseni și dr. Monda medic în Sângeorgiu român, — asigurându-l pe toți de neștrămutata lor recunoștință.

— Comitetul reuniunii învățătorilor bănațeni în ședința s'a ținută în Timișoara la 4/17 Iulie n. c. a stabilit bogatul program al adunării generale dela 30 și 31 August n. a. c., a luat inițiativa pentru scrierea cronicelor școlare și publicarea concursului pentru următoarele teme pentru anul 1909:

a) Prin cari mijloace vom câștiga și mai mult simpatia poporului pentru școală? b) Formarea caracterului c) Panteonul pedagogic bănațean. Ședința a fost bine cercetată.

— Altă jertfă. Ministrul de culte și instrucțiune publică a suspendat din post pe învățătorul gr. or. român din Curtea, comitatul Caraș-Severin cu numele Ioan Caba, și l-a pus sub cercetare disciplinară, din motivul, că activitatea sa nu e destul de rodnică, și purtarea sa nu e destul de patriotică.

— Costumul irlandez în camera lorzilor. În camera lorzilor din Londra s'a iscat un curios conflict între președintele camerei și lorzii irlandezi, din pricina costumului național irlandez. În Irlanda în vremea din urmă costumul național cucereste mereu așa că chiar și cei din societatea mai înaltă îl poartă cu predilecție. Zilele trecute venise la camera lorzilor ca să cerceteze pe un pământean al său, lord un irlandez îmbrăcat în pitorescul costum al țării sale. Când lordul eșise cu oaspele său din loja străinilor, un servitor i-a întimpinat declarând, că *costumul irlandez nu e demn de camera lorzilor* și deci oaspeții trebuie să părăsească edificiul parlamentar. Lordul, resoțat de insulta asta adusă oaspețului său și costumului național irlandez; i-a scris președintelui camerei o scrisoare cerând pedepsirea servitorului și satisfacție pentru insultarea sentimentelor naționale ale irlandezilor. Deoarece președintele a dat un răspuns evasiv, toți lorzii și deputații irlandezi s'au solidarizat cu cauza, care în felul acesta poate să fie simburile unui grav conflict politic. Lorzii și deputații își vor tâlmăci gravaminele lor în cadrul discuțiilor bugetare.

— Creștini buni. La ușițele de gaz din Budapesta, unde muncitorii s'au fost pus în grevă, au fost aduși trei sute de lucrători români din Marimurăș. Au fost muncitorii foarte buni, însă Dumineca nu voiau să lucre, fiindcă aceasta e zi sfântă, ziceau ei, care trebuie să fie cinstită. Li s'a explicat, că la ușițele de gaz trebuie să se lucre și Duminecă, dar au cerut să li se aducă preot, care să le facă o mică slujbă dumnezeiască în fiecare Duminecă. Li s'a adus preotul gr. cat. din Budapesta, deoarece oamenii sunt de confesiune gr. cat., dar preotul fiind ungar, a început să le vorbească ungurește. Oamenii au protestat și sub cuvânt, că *»asta nu-l de legea noastră*, au cerut să li se deie preot român. S'a trimis după preotul ort. român din Budapesta, Genadie G. Bogoevici, care apoi le-a ținut și o vorbire potrivită în limba înțeleasă de bietii oameni.

— Căutăm un corector care să primească asupra sa și sarcina de redactor responsabil.

Reflectanții să se adreseze la *Administrația »Tribunei«*.

— Fața fragedă și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra plastrilor, petelor de ficat, coșuri, miltteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tómay Imre și W a c h s m a n n Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

O amintire.

La 1863 eram practicant la o casă de Banca din București, capitala Principatelor-Unite române de pe atunci. Intr'una din zile șeful casei veni la biroul meu cu două hârtii în mână.

»Vezi acest borderou«, îmi zise el, »este pentru suma de 50.000 de franci, iar aici este un mandat telegrafic către Königswarter la Paris pentru aceeași sumă«.

»Da, domnule«.

»In-ți plăc, căci ai să mergi cu un domn, care-ți va număra 50.000 de franci în aur«.

»Dupăce vei fi primit banii, îi vei predă acest borderou, care este achitat iar mandatul îl vei duce la telegraf, însă bine înțeles, numai dupăce vei fi primit banii până la o para pentru dânsul«.

»Da, domnule«.

»Sub nici o condițiune să nu dai însă depeșă din mână până nu vei avea toți banii în buzunar. auzit ai? Ori ce ar zice domnul cu care vei merge și de orice pretext s'ar folosi dânsul pentru a te îndemna să faci altfel, d'a să nu te abții dela ordinul meu, fie orice ar fi!«

»Am înțeles, domnule«, răspunsul eu cu un straniu amestec de bucurie și de spaimă.

Mă bucuram de încrederea cea mare ce mi arăta șeful meu prin această însărcinare și tot-deodată îmi era frică să nu dau de vre-o potcă.

Bancherul se depărta pentru a reveni peste puțin cu clientul în chestiune, care mă luă cu sine în birja ce-i așteptase la ușa birourilor noastre.

Eră un om destul de cum se cade, dar nu avea nimic impunător.

Față cu mine se arăta foarte afabil, ba glumeț chiar, căci aflând că sunt ungurean mă întrebă: »Tu? maghiarul«.

Nu mi eră nici decum a șgă, deci îl răspunsul cu fața cea mai serioasă de care puteam dispune »tudok« și tăcui.

Din strada Coței, unde erau biourile noastre, apucasem prin strada Doamnei, iar de acolo cotisem pe podul Mogoșozei în jos.

O seamă de lume ne salută în drumul nostru. Această particularitate îmi bătu la ochi, căci până atunci nu mi-se întâmplase încă să văd la București asemenea protestațiune de curtenie așa pută zice generală.

După o cursă de vre-o zece, cincisprezece minute, străinul făcu semn birjarului să tragă în o curte, care se resfăla cu niște cărări de tot curățele și cu niște straturi de flori și de la bă verde, dispuse în manieră englezescă înaintea unui edificiu cochet, nu prea mare, dar frumos. Eră o casă de boer din lumea nouă.

Servitorii îmbrăcați în livrea elegantă alergară întru împlinirea noastră.

Domnul străin părea a fi stăpânul caselor. Frica ce mă cuprinsese din momentul ce mi-se dase această însărcinare, crescuse din ce în ce tot mai mult, iar acum îl urmam pe scara cea splendidă care de un peristil somptuos ducea în un vestibul mareț din etajul de sus, de abia mai știam de mine.

Șeful nostru ne povestise de un boer, care în loc de a plăti o poliță, ce-i prezentase un băcat de contuar, îl dusesse pe acesta din odaie în odaie și, dupăce ajunsese în cea mai din fund, îi luase polița din mână și — o înghițise... dar, o răstăcase cu subscrierea sa cu tot! Apoi la vâltăturile băcatului chemase pe argații săi și li aruncase afară.

»Dacă îți va smulge și ție depeșă din mână, și te va arunca pe această scară în jos!...« mă gândeam în mine și flori reci îmi petrecură tot trupul.

Nici nu mai știu cum am șosit. Deodată mă pomenii în un salon cam deșert și auster, dar de o eleganță netăgăduită.

Clientul nostru scoase din o casă de fier un gros mare și-l puse pe masă.

»Iată banii«, îmi zise el cu inima mai ușurată.

Pentru a putea desface grupul aveam trebuință de un briceag de care nu dispuneam nici eu nici stăpânul casei.

Se duse deci să aducă unul din odăea alăturată.

»Acum e acum! de bună seamă a mers să cheme pe servitorii, ca să mă bată și să-mi ia depeșă, dar cel puțin să văd cu cine am de a face!« și zicând asta întorsei grupul pe cealaltă parte, pentruca să-l pot citi adresa.

»Domnii Sale, domnului ministru, secretar de stat în departamentul finanțelor« îmi văzură ochii cu mirare.

În adevăr ministrul de finanțe al Principatelor-Unite române, care reintră în acel moment și dupăce desfăcuserăm grupul, îmi număra în galbeni »fererați« suma convenită pentru depeșă.

A fost dară un timp, și zău nu este mult de atunci, când țara românească bancherii aveau mai mare încredere în practicanții lor decât în ministrul de finanțe.

»Convorbiri Literare«

Teohar Alexi.

Felurimi.

Băi antice grecești. În insula Eubea, la Aedepros, s'au descoperit ruinele băilor vestite în vechime, dela Aedepros. Nu se putuse da până acuma de ele fiindcă le acoperise piatra din izvoarele calde. Dar dând o la o parte cu prilejul facerii unei vii s'a văzut că eră o intrare cu locuri de așteptat, împodobite cu statui de ale zeilor făcători de minuni. S'a descoperit apoi bolta unde aduceau de sus după voie, apă caldă sau rece prin țevi. Sus avea bolta o deschidere astupată cu geam care se putea închide sau deschide mai mult sau mai puțin.

Sus eră bazinul unde se aduna apă, care venea dela un izvor așezat destul de sus.

S'ar fi putut deschide din nou băile dacă primarul n'ar fi avut ideea ciudată de a sili izvorul să fie mai bogat, spargându-l cu dinamită, așa că s'a pierdut de tot.

Economie.

Cumpărare de pământ. Nouă economi din Miniș au cumpărat în hotarul Sobotelului un complex de 80 jughere de pământ dela dl Antoniu Mocsonyi. Harnicii economi volesc să facă o pepinieră de altol de viță pe el.

Budapesta, 20 Iulie 1908.

INCHEIEREA în 1 ORĂ:

Grâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	22.——22.02
Seară pe Oct.	18.62—18.64
Ovăș pe Oct.	16.50—16.54
Cartofii pe Iulie 1908	15.16—15.18

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 10—24 K. 55 Fil.
Din comitatul Albei — —	22 > 80—24 > 25 >
De Pesta — — — —	22 > 90—24 > 35 >
Bănățenesc — — — —	23 > ——24 > 05 >
De Bacica — — — —	23 > 20—24 > 05 >
Săcară — — — —	19 > 10—19 > 30 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 > 30—14 > 70 >
> de cvalitatea II.	14 > 60—15 > — >
Ovăș de > I.	16 > 80—17 > — >
> > II.	16 > 20—16 > 60 >
Cucuruz vechiu — — — —	> — — — > — >
> nou — — — —	15 > 20—15 > 40 >

BIBLIOGRAFIE.

Pomenic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgiile și parastase, legat în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu. Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“
sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, jumătate oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Nicolae Nikelsz

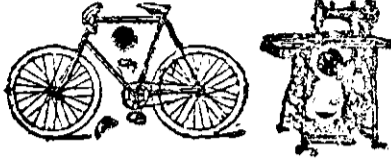
mecanic.

Chichinda-mare

Mare magazin de mașini de cusut și biciclete, precum și toffel de părți constitutive, fabricația cea mai excelentă și de-o calitate eminentă.

Efectuește tot felul de

reparaturi la mașini de cusut, biciclete și gramofone

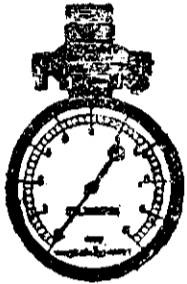

pe lângă prețurile cele mai favorabile și chizășie. Condiții favorabile pentru plățire în rate lunare ori săptămânale.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.

Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, mășurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz

și boicete de luminat.

Mașini de cusut mănuși și blănării. Stărpitor de troscotel, economisator de cărbuni. Repararea instrumentelor de desemn.

Czernoczky Mihály

magazin de ghete.

pentru dame și bărbați.

ARAD, Kossuth utca 67.

Fabricație proprie.

Prețuri ieftine.

Ghete de șevro pentru domni	12-40	cor.
» » box	11-60	»
» » șevro cu bumbi p. dame	10-90	»
» » cu șirete pentru dame	9-60	»
» » box cu șirete p. dame	8-30	»
» » pele de vițel p. dame	7-60	»
Jumătăți de șevro brun	9-00	»
Jumătăți de șevro	7-60	»
Jumătăți de căprioară	6-40	»
Ghete tari de muncitori dela	7-—	cor.
Ghete de copii dela	3-—	cor.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți
— Multe recunoștințe —

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVÁR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întâmple prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai chel-
— — tuiele mele. — —

Preparație îngrijită, artistică, în formă
— naturală, lucru trainic, prețuri —
— — moderate! — —

* * *

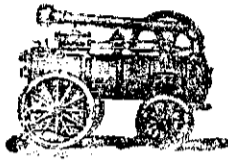
Szatmáry Mihály

MESTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabricii de spirt. Aceste le efectuește cu prețuri favorabile și pe lângă garanție.

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.

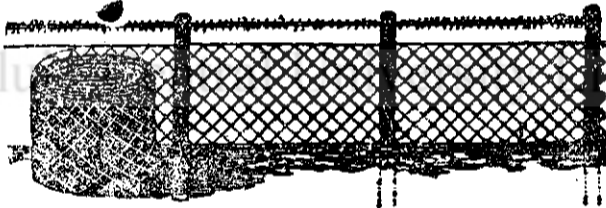

Sontag Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifuri pentru trăsuri și de site

Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilaje de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai împodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vil, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galțe,

ciururi de pământ și nisip

ștergătoare de picioare din sârmă

cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somierie elastice de sârmă și zifuri elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model sunt ieftine și întrece toate grilagiurile prin trăinicie și practicitate.

HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile pretești și uniforme.

Nağyvárád, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorința mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de par-desiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

Prăvălie românească.

Gabor Bereș

CLUJ, (Kolozsvar) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654.

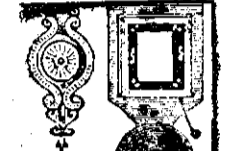
Montare de iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil :

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

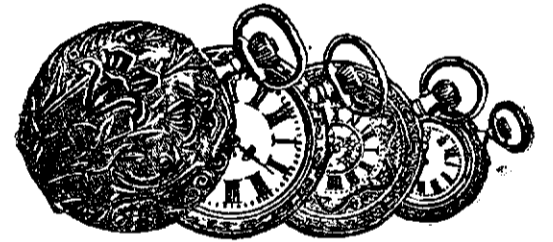
precum și tot felul de obiecte pentru electricitate

Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

Mare atelier special pentru reparat ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVAR) Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice cu prețurile cele mai favorabile pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân: Cu distinsă stimă;

Blázsi Sándor

ciasornicar specialist.

Chugyik Sándor, B.-Csaba

Fabricant de cimbale.

Pregătește cele mai bune

cimbale,

precum și

repararea tuturor instrumentelor

cu coardă

pe lângă garanție și prețuri moderate.

